

یادداشت

تکریم مؤدیان؛ الفبای کار سازمان امور مالیاتی

سید محمد هادی سبحانی
رئیس سازمان امور مالیاتی

یکی از ملزومات مهار تورم در کشور، تأمین منابع پایدار غیرتورمی برای بودجه دولت است که در کنار کنترل رشد هزینه‌های دولت، منجر به کاهش کسری بودجه دولت می‌شود که مصداق بارز این‌گونه منابع پایدار، درآمدهای مالیاتی است.

بدون شک برای افزایش تحقق درآمدهای مالیاتی باید به سمت هوشمندسازی نظام مالیاتی، توسعه پایگاه‌های داده، جلوگیری از فرارهای مالیاتی و کاهش دامنه معافیت‌های غیرضرور مالیاتی حرکت کرد به همین منظور این امور مورد اهتمام سازمان امور مالیاتی بوده و خواهد بود.

پرواضح است یکی از اموری که زمینه شفافیت و جامعه‌پذیر کردن امر مالیات‌ستانی در کشور را فراهم آورده زمینه‌ساز افزایش مالیات‌ستانی عادلانه شده این است که مردم احساس شفافیت و رضایت خاطر در موعد پرداخت مالیات داشته باشند و به عنوان مؤدی مالیاتی خود را در فرایند پیشرفت و آبادانی کشور سهم بدانند. به همین دلیل می‌طلبید شفافیت مالی لازم در هزینه‌کردهای مالیاتی صورت گرفته و این باور در آحاد مردم به عنوان مؤدیان مالیاتی و شرک‌های اجتماعی دولت در امر توسعه ایجاد شود که مالیات پرداختی ایشان صرف امور ضروری جامعه بویژه پروژه‌های عمرانی و زیرساختی شده است.

از طرف دیگر باید به این نکته نیز اشاره کرد که سازمان امور مالیاتی سازمان خدماتی نیست، بلکه سازمانی است که از مردم مالیات دریافت می‌کند پس باید آنها را تکریم کند؛ چون اگر یک مؤدی با ممیزی خوش برخورد و خوش اخلاق روبه‌رو شود، به یقین با رضایت خاطر بیشتری مالیات پرداخت می‌کند.

پس تکریم و احترام به مؤدی الفبای کار سازمان امور مالیاتی در کشور است و تمام همکاران سازمانی می‌دانند در جبهه‌ای در حال فعالیت هستند که مردم حضور دارند؛ مردمی که به حاکمیت پول پرداخت می‌کنند؛ پس به قطع و یقین برنی تأییم که کسی با چهره و رفتار نامناسب، چهره نظام مالیاتی کشور و سایر همکاران را مخدوش کند.

امروز براساس آمار و نظرسنجی‌ای که انجام شده خوشبختانه تاکنون عملکرد سازمان مالیاتی در این حوزه بسیار خوب و موفق بوده است؛ گما اینک هنوز جای برای پیشرفت و موفقیت بیشتر در مقاصد و اهداف وجود دارد. از مصادیق تکریم مؤدیان این است که طی یک سال اخیر بیش از ۷ برابر میزهای خدمت را نسبت به سال گذشته افزایش دادیم. این اقدام نشان‌دهنده این موضوع است که اراده ما و مدیران مان برای پاسخگویی به مؤدیان مالیاتی و برطرف کردن ابهامات و سؤالات آنها جدی است. علاوه بر موضوع سیز خدمت در زمینه‌های مختلفی از جمله تسهیل تکالیف مؤدیان، الکترونیکی کردن فرایندهای مالیاتی، بخشودگی ۱۰۰ درصدی جرایم و... اقدامات بسیار خوب دیگری جهت تکریم مؤدیان انجام شده است.

همین امور در سال گذشته سبب شد تأمین هزینه‌های جاری دولت از محل درآمد مالیاتی به ۵۸ درصد برسد. این در حالی است که این میزان در ۱۲ سال گذشته حدود ۴۷ تا ۴۸ درصد بود به طوری که همان‌طور که این دستاورد مهم حاصل شناسایی فرارهای مالیاتی در دولت سیزدهم بود به طوری که در سنوات گذشته کوجه به کوچ و شهر به شهر این اقدام صورت می‌گرفت ولی در وضعیت فعلی کارکنان سازمان مالیات پشت میزهایشان نشسته‌اند و فرارهای مالیاتی را شناسایی می‌کنند؛ البته سازمان امور مالیاتی طی سالان اخیر به دنبال تحقق رشد تولید بوده، به همین دلیل در راستای حمایت از تولید در یک اقدام بی‌سابقه نرخ مالیات بر درآمد واحدهای تولیدی را طی دو سال گذشته به ترتیب ۵ و ۷ درصد کاهش داده و برای سال ۱۴۰۳ نیز کاهش ۵ درصدی را پیشنهاد داده لذا هدف سازمان کاهش فشار مالیاتی بر واحدهای تولیدی است.

۵۸٪

درصد

در سال گذشته سبب شد تأمین هزینه‌های جاری دولت از محل درآمد مالیاتی به ۵۸ درصد برسد

با مالیات‌ستانی عادلانه و مقابله با فراریان مالیاتی صورت گرفت

وصول ۸۱۰ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی در کشور

گزارش

امین محمودی

خبرنگار

مالیات به سبب ماهیت باثبات و قابل پیش‌بینی بدون همواره به عنوان مناسب‌ترین روش فاقد آثار تورمی برای تأمین مخارج دولت، مورد توجه خبرگان اقتصادی قرار گرفته است. طی سال‌های اخیر بررسی ارقام درآمدی و هزینه‌ای دولت‌ها نشان از شکاف این دو مسأله داشته و همواره بودجه را با کسری مواجه کرده است. در همین راستا دولت سیزدهم به منظور رفع چالش‌های مذکور از همان ابتدا اقدامات متعددی را در نظام مالیات‌ستانی انجام داد.

از طرف دیگری می‌توان گفت مالیات از جمله مهم‌ترین منابع مالی دولت‌ها برای هزینه‌های جاری محسوب می‌شود و مسئولان به منظور فراهم‌سازی زمینه‌های تحقق اهداف اقتصاد و سیاست‌های مرتبط با آن می‌بایست مالیات‌ستانی عادلانه را در این زمینه در دستور کار قرار دهند. دولت‌ها به واسطه مالیات به عنوان یک اهرم کمکی و با اطلاع‌رسانی جامع به مردم از نحوه به کارگیری این منابع، می‌توانند به مرور ضمن برقراری ثبات اقتصادی زمینه توزیع متوازن درآمدها، برقراری عدالت، گسترش زیرساخت‌های توسعه‌ای و... را فراهم آورند. با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری مبنی بر لزوم جایگزینی درآمدهای پاک و پایدار مالیاتی به جای درآمدهای حاصل از فروش نفت در بودجه کشور و اهمیت روزافزون جایگاه نظام مالیاتی در اقتصاد، دولت سیزدهم از همان ابتدای روی کار آمدن به همراه مجلس شورای اسلامی سعی در تحول نظام مالیاتی و فاصله گرفتن از مالیات‌ستانی به روش سنتی داشته است؛ مجموع عملکرد این سازمان در بخش‌های مختلف از جمله به‌کارگیری هوشمندانه از سامانه مؤدیان، بهره‌گیری از ظرفیت تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم، پیگیری معوقات مالیاتی، رسیدگی به پرونده‌های بزرگ، شناسایی فرارهای مالیاتی با اتکا به رصد تراکنش‌های مالی و بهره‌گیری از دانش بنیان‌ها در شناسایی و تحقق درآمدهای مالیاتی موجب شد طی دو سال گذشته شاهد کاهش فرار مالیاتی، شناسایی مؤدیان جدید و به تبع افزایش درآمدهای مالیاتی، کاهش مالیات پرداختی

از سوی واحدهای تولیدی و... باشیم. با پایان دولت سیزدهم، عملکرد این دولت بویژه در حوزه‌های اقتصادی فراگیر همچون نظام مالیاتی که قشر وسیعی از مردم از جمله تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی با آن به طور مستمر مواجه هستند مورد توجه قرار گرفته است. مردم حق دارند بدانند دولت

در کنار دستاوردهایی مانند اخذ میزان بالایی از درآمدهای مالیاتی و تحقق کامل درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه چه اقدامات و دستاوردهای دیگری در این حوزه رقم زده است. استقرار نظام پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان را می‌توان شاه‌بیت اقدامات دولت سیزدهم در حوزه نظام مالیاتی کشور دانست. از نتایج و دستاوردهای کلیدی اجرای این ابرپروژه ملی می‌توان به مواردی همچون اتصال حدود ۱۲۷ هزار مؤدی به سامانه مؤدیان، صدور بیش از یک میلیارد ۵۰۰ میلیون صورتحساب الکترونیکی الزام ۱۰۰ هزار مؤدی اشخاص حقوقی به صدور صورتحساب الکترونیکی و الزام حدود ۹ هزار مؤدی اشخاص حقیقی مشمول به صدور صورتحساب الکترونیکی مطابق با قانون تسهیل تکالیف مؤدیان اشاره کرد.

همچنین فرآیند به‌پوشه به بیش از ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار مؤدی در سامانه مؤدیان، تخصصی‌سازی بیش از دو میلیون شناسه کالا و خدمات عمومی و اختصاصی، شناسایی و ساماندهی بیش از ۲۳ میلیون پذیرنده بانکی، آموزش حدود چهار میلیون نفر ساعت، بهره‌برداری از مرحله دوم نظام پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان، تفکیک حساب‌های تجاری و شخصی و تصویب قانون تسهیل سامانه مؤدیان از دیگر دستاوردهای اجرای نظام پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان است. میزان پیشرفت این پروژه ملی در زمان شروع به کار دولت سیزدهم حدود ۱۰ درصد برآورد شده بود در حالی که این میزان در حال حاضر به ۹۵ درصد رسیده است.

وصول ۸۱۰ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی در سال ۱۴۰۲ و تحقق ۱۰۸ درصدی نسبت به بودجه مصوب ۱۲ ماهه و رشد ۷۲ درصدی وصولی نسبت به مدت مشابه در بهرتر ارزیابی عملکرد در جشنواره شهید رجایی شد و رئیس جمهور در سال اخیر با اهدای لوح از رئیس کل، مدیران و کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور تجلیل کرد.

افزایش ۹۲ درصدی مالیات‌ستانی

از مشاغل: با اینکه سهم اصناف و مشاغل از تولید ناخالص داخلی حدود ۳۰

درصد است، سهم آنها از مالیات پرداختی کل کشور کمتر از ۵ درصد است. بر همین مبنا میانگین مالیات پرداختی اصناف برای عملکرد سال ۱۴۰۱ حدود پنج میلیون تومان بوده است. در دو سال گذشته با مینا قرار گرفتن اطلاعات و داده‌های متقن آمارهای سازمان امور مالیاتی در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۰۰ درصد مالیات‌ستانی از مشاغل تحقق یافته است.

شناسایی ۱۳۵ هزار واحد خانه لوکس با مشارکت شرکت‌های

دانش بنیان: تعداد خانه‌های خالی شناسایی شده در سال ۱۴۰۱ برای کل کشور حدود ۴۰ هزار و ۵۰۰ واحد بود که با استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۱۳۵ هزار واحد رسیده است.

پیشی گرفتن درآمدهای مالیاتی از نفتی: در سال ۱۴۰۲ درآمدهای مالیاتی به بیش از دو برابر درآمدهای نفتی رسیده است. این دستاورد بزرگ دولت سیزدهم در راستای کاهش وابستگی به نفت و تأمین مالی پایدار و غیرتورمی با تمرکز بر صورت‌حساب الکترونیکی و تحقق کامل درآمدهای مالیات یکی دیگر از اقدامات مهم و برجسته نظام مالیاتی است.

در این راستا مالیات واحدهای تولید در شرف تعطیلی، شرکت‌های تولیدی و دانش بنیان به میزان پنج سال در اجرای ماده ۱۶۷ قانون مالیات‌های مستقیم به صورت بلندمدت تسطیص شده است.

استقرار کامل نظام نوین دادرسی مالیاتی دیگر اقدامی است که با نتایجی همچون ایجاد مرکز دادرسی مالیاتی، کاهش حدود ۱۲۰ روزه میانگین زمانی صدور رأی هیأت، انتخاب نمایندگان هیأت‌های حل اختلاف به صورت تصادفی بنا بر تبصره ۵ ماده ۲۴۴ قانون مالیات‌های مستقیم، راه‌اندازی هیأت‌های حل اختلاف وقت و به‌روزرسانی دستورالعمل دادرسی مالیاتی با نگاه روان‌سازی و افزایش توان حل و فصل پرونده‌ها همراه شده است.

نگاهی به کارنامه سه ساله دولت دهمی، بیانگر اجرای برنامه‌های تحولی و گام‌های عملیاتی در حوزه اصلاح ساختار مالیات‌ستانی در کشور است. در این دوره با اجرای نظام قانون پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان در کشور، یکی از ابرپروژه‌های ملی در حوزه اقتصاد به بهره‌برداری رسید که انجام آن را می‌توان بسترساز شفاف‌سازی در فعالیت‌های اقتصادی در کشور و منابع درآمدی مردم و مؤدیان دانست.

حال با توجه به مسائل مذکور در ادامه به اقدامات سازمان امور مالیاتی طی استقرار دولت سیزدهم اشاره خواهیم کرد.

افزایش درآمدهای پایدار و تحقق بودجه بدون نفت: سازمان امور مالیاتی کشور در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ حائز رتبه برتر ارزیابی عملکرد در جشنواره شهید رجایی شد و رئیس جمهور در سال اخیر با اهدای لوح از رئیس کل، مدیران و کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور تجلیل کرد.

افزایش ۹۲ درصدی مالیات‌ستانی

از مشاغل: با اینکه سهم اصناف و مشاغل از تولید ناخالص داخلی حدود ۳۰

درصد است، سهم آنها از مالیات پرداختی کل کشور کمتر از ۵ درصد است. بر همین مبنا میانگین مالیات پرداختی اصناف برای عملکرد سال ۱۴۰۱ حدود پنج میلیون تومان بوده است. در دو سال گذشته با مینا قرار گرفتن اطلاعات و داده‌های متقن آمارهای سازمان امور مالیاتی در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۰۰ درصد مالیات‌ستانی از مشاغل تحقق یافته است.

شناسایی ۱۳۵ هزار واحد خانه لوکس با مشارکت شرکت‌های

دانش بنیان: تعداد خانه‌های خالی شناسایی شده در سال ۱۴۰۱ برای کل کشور حدود ۴۰ هزار و ۵۰۰ واحد بود که با استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۱۳۵ هزار واحد رسیده است.

پیشی گرفتن درآمدهای مالیاتی از نفتی: در سال ۱۴۰۲ درآمدهای مالیاتی به بیش از دو برابر درآمدهای نفتی رسیده است. این دستاورد بزرگ دولت سیزدهم در راستای کاهش وابستگی به نفت و تأمین مالی پایدار و غیرتورمی با تمرکز بر صورت‌حساب الکترونیکی و تحقق کامل درآمدهای مالیات یکی دیگر از اقدامات مهم و برجسته نظام مالیاتی است.

نحاط شدن اطلاعات کارت به کارت

در اخذ مالیات برای اولین بار: راه‌اندازی سامانه مؤدیان و پایانه‌های فروشگاه‌ها، دریافت مالیات به شیوه سنتی در حال برچیده شدن است و با رشد و پیشرفت این سامانه، مالیات دریافتی براساس عملکرد و داده‌های اطلاعاتی و فعالیت‌های اقتصادی انجام شده صورت می‌گیرد. بر خلاف باور عموم که تصور می‌کنند مالیات فقط از کارخوان‌ها دریافت می‌شود و استفاده از کارت به کارت مشمول مالیات نمی‌شود با بررسی درآمدها براساس هوش مصنوعی و الگوریتم نه تنها کارخوان‌ها بلکه همه کارت به کارت‌ها هم بررسی می‌شوند.

راه‌اندازی سامانه سوت‌زنی: با راه‌اندازی سامانه سوت‌زنی در دوره تحولی نظام مالیاتی، در سال ۱۴۰۲ بیش از ۳۰ هزار گزارش مردمی در سامانه مربوطه ثبت شده که بخش قابل ملاحظه‌ای از آن بررسی و منجر به صدور برگ تشخیص مالیاتی شده، همچنین از ۱۲۰ نفر از گزارش‌دهندگان تقدیر به عمل آمده است.

پرداخت ۲۵ همت از مطالبات گندمکاران: سازمان امور مالیاتی به استناد قانون بودجه سال ۱۴۰۲ جزء «ز» بند ۷ قسمت «الف» تبصره ۱۴ از معوقات ابردهکاران مالیاتی نسبت به تأمین منابع سازمان هدفمندسازی از جمله پرداخت مطالبات گندمکاران و گلزارکاران به میزان ۲۵ هزار میلیارد تومان اقدام کرده است.

مبارزه با فرار مالیاتی، اولویت اول سازمان امور مالیاتی: مبارزه با فرار مالیاتی اولویت اول سازمان امور مالیاتی است. به همین دلیل در سال ۱۴۰۲ با تقاطع‌گیری از داده‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی متقن، بیش از ۲.۷ میلیون مؤدی مالیاتی جدید شناسایی و بالغ بر ۱۸ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی کشف و شناسایی شده است.

تخصیص ۱۱ همت مالیات آلایندهی به استان خوزستان: پرداخت بیش از ۱۱ هزار میلیارد تومان از معوقات شرکت‌های نفتی و گازی بابت عوارض آلایندهی به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌های استان خوزستان از ابتدای دولت سیزدهم یکی دیگر از اقدامات این سازمان است.

تولید بیش از ۶۰۰ هزار اظهارنامه برآوردی برای اولین بار: با تولید اظهارنامه برآوردی، یکی از راه‌های مالیاتی بسته شد و برای نخستین بار بیش از ۶۰۰ هزار اظهارنامه برآوردی برای اصحاب مشاغل و اشخاص حقوقی فاقد اظهارنامه و فراری مالیاتی، به صورت سیستمی صادر شد.

برپایی میزهای خدمت در بازار و میادین اصلی شهر: به منظور حل و فصل مشکلات و مسائل مالیاتی مؤدیان، در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۸۷۵ میز خدمت در بازار و میادین اصلی و مراکز پرتردد شهرها در سراسر کشور برگزار شده است که نسبت به دوره قبل که ۲۷۶ عدد بوده رشد بیش از ۶ برابری را نشان می‌دهد. از طرف دیگر میز خدمت‌های برگزار شده در تهران نیز ۱۶۵ مورد بوده و نسبت به سال گذشته که تنها ۱۰ مورد بوده با رشد بیش از ۲۶ برابری همراه بوده است.

ارتقای مرکز پاسخگویی ۱۵۲۶

افزایش بهره‌وری: گفتمان حاکم در نظام مالیاتی، مؤدی‌مداری است که یکی از مصادیق آن پاسخ به شبهات و سؤالات مردم و ارائه آموزش‌های لازم در خصوص انجام تکالیف قانونی ایشان است. از همین منظر مرکز جامع ارتباطات مردمی ۱۵۲۶ گامی عملیاتی و مهم در گره‌گشایی از مشکلات مردم است که در چهارچوب تکریم ارباب‌رجوع، فصل جدیدی از خدمت‌رسانی و پاسخگویی به مؤدیان محترم مالیاتی ارائه می‌کند؛ میزان تماس‌های ورودی در سال ۱۴۰۱ بیش از ۱۶۳ هزار بوده که در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۵۱۴ هزار تماس افزایش پیدا کرده است که نشان از رشد ۲ برابری دارد.

اخذ تسهیلات بانکی بدون اخذ مفاصاحساب مالیاتی: با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی به بانک مرکزی، برای اصلاح ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون سقف اعطای تسهیلات خرد بدون دریافت گواهی مالیاتی به صورت سالانه و بدون طی تشریفات و ابلاغ بخشنامه جدید فراهم شد. به موجب این پیشنهاد، اعطای تسهیلات از سوی بازرگانی توسط بانک‌ها به همه اشخاص حقوقی و حقیقی (اصحاب مشاغل) طی یک سال شمسی برای اشخاص متوسط تا ۶۵ درصد نصاب معاملات متوسط (برای سال ۱۴۰۲ معادل ۴۲۵ میلیون ریال) و مذکور (برای سال ۱۴۰۲ معادل ۵ میلیارد و ۷۵ میلیون ریال) نیاز به ارائه گواهی مالیاتی به بانک ندارد.

حذف شرط داشتن پرونده مالیاتی برای صدور مجوزها: در راستای تسهیل امور فعالان اقتصادی و تکریم آنان،

با مصوبه هیأت وزیران و تصویب آیین‌نامه مربوطه، از سال جاری امکان انتخاب محل خرج کرد مالیات‌های پرداختی توسط پرداخت کنندگان مالیات فراهم شده است.

است بنا بر اعلام مسئولان وزارت امور اقتصادی و دارایی و همچنین سازمان امور مالیاتی کشور، تحولات مالیاتی در حوزه هوشمندسازی زیرساخت‌ها به منظور برقراری مالیات‌ستانی

عادلانه، کاهش اتکا به درآمدهای نفتی، کاهش بار مالیات پرداختی از واحدهای تولیدی و... ادامه‌دار خواهد بود